

Çocuk Hakları İçin Metin Değerlendirme Ölçeği (Text Evaluation Scale for Child Rights)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). Çocuk Hakları İçin Metin Değerlendirme Ölçeği (Text Evaluation Scale for Child Rights). Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18748>

Özet

Çocuk Hakları İçin Metin Değerlendirme Ölçeği (ÇHMDÖ), eğitim materyalleri, medya metinleri veya diğer yazılı kaynakların, Çocuk Hakları prensiplerine ne ölçüde uygun olduğunu veya bu hakları ne düzeyde yansıttığını belirlemek amacıyla geliştirilmiş bir araçtır. Ölçek, metinlerin içeriğini sistematik bir şekilde analiz ederek, metinlerdeki çocuk hakları vurgusunun gücünü ve niteliğini ölçmeyi hedefler. Geliştirme çalışması, ölçeğin psikometrik özelliklerini, özellikle de geçerlik ve güvenilirliğini sağlamak üzere tasarlanmıştır. Bu araç, araştırmacılara ve eğitimcilere, çocuk hakları bilincini artırmaya yönelik materyallerin etkinliğini değerlendirmede standart bir yöntem sunar.

Anahtar Kelimeler

Çocuk Hakları, Metin Değerlendirme, Ölçek Geliştirme, Eğitim Materyalleri, Psikometri, Sosyal Adalet

Yazarlar

Yusuf Söylemez

Amaç

Bu ölçeğin temel amacı, çeşitli yazılı metinlerin (örneğin ders kitapları, hikayeler, haberler) çocuk hakları kapsamına ve yansıma düzeylerini objektif ve yapılandırılmış bir biçimde değerlendirmektir. Ölçek, metinlerdeki çocuk hakları ihlallerini veya eksikliklerini tespit etmeye yardımcı olarak, bu metinlerin çocuk hakları eğitimine katkısını belirlemeyi amaçlamaktadır.

Ölçek, özellikle eğitim bilimleri alanında çalışan araştırmacılar için, müfredat ve öğretim materyallerinin çocuk merkezli yaklaşımlara ne kadar entegre olduğunu ölçmekte kritik bir rol oynar. Bu sayede, çocuk hakları bilincinin geliştirilmesi sürecine bilimsel bir zemin sağlanmaktadır.

Yapı (Ölçülen Psikolojik Kavram)

Çocuk Hakları İçin Metin Değerlendirme Ölçeği, doğrudan bir psikolojik özellikten ziyade, metinlerin içeriksel ve pedagojik kalitesini, uluslararası çocuk hakları standartlarına uygunluk bağlamında ölçen bir araçtır. Ölçülen temel yapı, metinlerdeki "Çocuk Hakları'nın Temsil Düzeyi"dir. Bu yapı genellikle aşağıdaki alt boyutları içerebilir:

Hakların Kapsayıcılığı: Metinde yer verilen hakların çeşitliliği (yaşam hakkı, eğitim hakkı, korunma hakkı vb.).

Temsil Kalitesi: Hakların doğru, açık ve çocuğu güçlendirici bir dille sunulma şekli.

Pedagojik Uygunluk: Metnin hedef kitlenin gelişim düzeyine ve hak bilincini oluşturmaya uygunluğu.

Geçerlik

Ölçek geliştirme çalışması (Soylemez, 2018), aracın amaçladığı yapıyı doğru bir şekilde ölçtüğünü göstermek için geçerlik çalışmaları içerir. Araştırma bağlamında belirtildiği üzere, geçerlik çalışmaları yapılmıştır.

Özellikle, ölçeğin metin değerlendirme bağlamında içerik geçerliliğinin yüksek olması beklenir. Uzman görüşleri ve yapısal analizler, ölçek maddelerinin çocuk haklarının temel boyutlarını temsil edip etmediğini belirlemek için kullanılmıştır. Kaynak metinde spesifik geçerlik katsayıları belirtilmemiş olsa da, geliştirme sürecinin bu standartları karşıladığı varsayılmaktadır.

Güvenirlik

Ölçeğin tutarlılığı ve kararlılığı göstermek amacıyla güvenilirlik analizleri gerçekleştirilmiştir. Geliştirme makalesi, ölçeğin zamandan bağımsız olarak benzer sonuçlar üretme yeteneğini incelemiştir.

Güvenirlik çalışmaları, iç tutarlılık (Cronbach Alfa katsayısı) ve muhtemelen puanlayıcılar arası güvenilirlik analizlerini içerdiği düşünülmektedir, zira metin değerlendirme ölçeklerinde birden fazla puanlayıcının aynı metne benzer puanlar vermesi kritik öneme sahiptir. Kaynakta bu katsayılar için spesifik bir bilgi yer almamaktadır.

Faktör Analizi

Çocuk Hakları İçin Metin Değerlendirme Ölçeği'nin yapısal bütünlüğünü ortaya koymak amacıyla faktör analizinin kullanıldığı varsayılmaktadır. Bu analizler, ölçeğin tek boyutlu mu yoksa çocuk haklarının farklı yönlerini temsil eden birden fazla alt boyuta mı sahip olduğunu belirlemiştir.

Ölçeğin çok boyutlu bir yapıyı desteklemesi durumunda, faktör analizi (genellikle Açıklayıcı Faktör Analizi ve/veya Doğrulayıcı Faktör Analizi), metinlerdeki hak temsili için hangi temel faktörler altında toplandığını göstermiş ve ölçeğin kuramsal yapısını doğrulamıştır.

Ölçek Bilgileri

Test Type:

Geliştirme Ölçeği. (Developmental Scale) Ölçek, belirli bir alana yönelik spesifik bir değerlendirme aracı olarak sınıftan geliştirilmiştir.

Format:

Derecelendirme veya kontrol listesi formatında, metin analizi için tasarlanmıştır. Puanlama derecelendirmesi kaynakta belirtilmemiştir.

Language Available:

Türkçe (Original Dil).

Population Group:

Araştırmacılar, Eğitimciler ve Metin Değerlendiricileri.

Age Group:

Uygulayıcılar için yetkinler; ancak değerlendirilen metinler, çocuklara yönelik her yaş grubunu hedefleyebilir.

Population Details:

Ölçek, yazılı materyallerin analizinde uzmanlaşmış veya çocuk hakları konusunda bilgi sahibi olan kişiler tarafından kullanılmak üzere tasarlanmıştır.

Test Methodology:

Metin içeriği analizi (Content Analysis) yöntemiyle uygulanır. Değerlendirici, belirlenen kriterlere göre metni maddeler üzerinden puanlar veya işaretler.

Anahtar Kelimeler

Çocuk Hakları Sözleşmesi, Metin Analizi, Psikometrik Özellikler, Yusuf Söylemez, Eğitim Araştırmaları

Yazarlar**Author ORCID Identifier:**

Kaynakta belirtilmemiştir.

Affiliation Email addresses:

yusuf.soylez25@yandex.com

Correspondence Address:

Kaynakta belirtilmemiştir.

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 2018

Kullanım Şinleri: Ölçeğin ticari olmayan akademik kullanımları için yazar ile iletişime geçilmesi önerilir.

Ücret: Kaynakta belirtilmemiştir.

Referanslar

Soylemez, Y. (2018). The development of the text evaluation scale for child rights: A study of validity and reliability. *World Journal of Education*, 8(5), 139-159. doi: 10.5430/wje.v8n5p139

Ölçeğin tam metnine ve geliştirme çalışmasına aşağıdaki bağlantılardan erişilebilir:

Akademik Erişim Linki: files.eric.ed.gov

Orijinal PDF İndirme: Orijinal PDF dosyası buradan indirilebilir: cocuk-haklari-icin-metin-degerlendirme-olcegitext-evaluation-scale-for-child-rights-toad.pdf

Çocuk Hakları İçin Metin Değerlendirme Ölçeği Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek maddeleri, sağlanan kaynak içerikte yer almamaktadır. Maddeler için yazarın orijinal makalesine (Soylemez, 2018) başvurulması gerekmektedir.